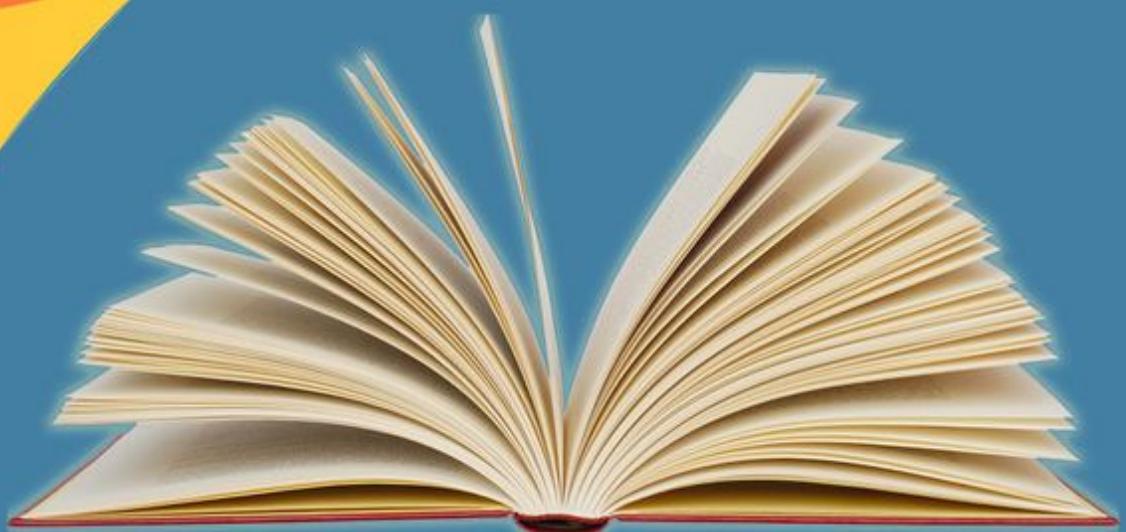

ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТОВОГО ДОКУМЕНТА ДО ВИДАННЯ

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет

Бібліотека

Оформлення текстового документа до видання

Методичні рекомендації

*п'яте видання,
перероблене і доповнене*

Миколаїв
2019

УДК 002.2

O-91

Укладачі: О. Г. Пустова, директор бібліотеки

О. О. Цокало, заст. директора бібліотеки

Д. В. Ткаченко, завідувач відділом бібліотеки

Відповідальний за
випуск:

Д. В. Бабенко, перший проректор

Редактори:

О. Г. Пустова, директор бібліотеки

О. М. Кушнарьова, завідувач аспірантури

О-91 **Оформлення** текстового документа до видання : методичні рекомендації / уклад. : О. Г. Пустова, О. О. Цокало, Д. В. Ткаченко ; за ред. О. Г. Пустова, О. М. Кушнарьова. - 5-те вид., перероб. і доповн. - Миколаїв : МНАУ, 2019. - 80 с.

УДК 002.2

ПЕРЕДМОВА

Перевидання методичних рекомендацій “Оформлення текстового документа до видання” випущено у зв’язку з введенням в дію ДСТУ 3017:2015 «Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять» та припиненням використання в Україні ББК і впровадження УДК (постанова Кабінету міністрів України від 22 березня 2017 р. № 177).

Рекомендації розроблено з метою встановлення єдиних вимог до порядку оформлення текстового документа до видання на основі ДСТУ 4861:2007 «Інформація та документація. Видання. Вихідні відомості», ДСТУ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», ДСТУ 3017:2015 «Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять».

Стандарти установлюють положення щодо складу, послідовності та місця розміщування вихідних відомостей у текстовому (неперіодичному, періодичному і продовжуваному) виданнях.

Рекомендації розраховані на науково-педагогічних працівників та фахівців видавничого відділу Миколаївського національного аграрного університету, які займаються виданням текстових документів (монографій, підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій тощо).

1. ОСНОВНІ ВИХІДНІ ВІДОМОСТІ ТЕКСТОВОГО ДОКУМЕНТА

Вихідні відомості книг містять:

- надзаголовкові дані;
- відомості про автора (-ів);
- назву видання;
- підзаголовкові дані;
- вихідні дані;
- шифр зберігання видання (класифікаційний індекс УДК і авторський знак);
- макет анатованої каталожної картки;
- міжнародний стандартний номер книги (ISBN);
- знак (знаки) охорони авторського права;
- надвипускні дані;
- випускні дані;
- штрихкодову позначку.

Вихідні відомості розміщують на титульном аркуші (він складається з титульної сторінки і звороту титульного аркуша), суміщеній титульній сторінці (першій сторінці видання з текстом, над яким наводять сукупність вихідних відомостей титульної сторінки), контртитулі (лівій сторінці подвійного титульного аркуша), останній сторінці.

Стандарт не дозволяє допускати розбіжностей між однаковими елементами вихідних відомостей книг і брошуру, що розміщують повторно у різних місцях видання.

2. ОФОРМЛЕННЯ ОБКЛАДИНКИ ВИДАННЯ

Державні стандарти вимагають застосування на обкладинці (палітурці) таких обов'язкових елементів як прізвище автора та назва видання, які виділяються збільшеним кеглем, мальованою гарнітурою, особливим накресленням або вирівнюванням, кольором, декоративними елементами.

Шрифтовий напис на палітурці (обкладинці) має насамперед інформаційне значення. Тому гарнітура шрифту має бути не тільки чіткою, але і привабливою, а вся композиція (розміри різноманітних елементів напису, інтервали між ними) – логічною й обґрунтованою.

У композицію обкладинки (палітурки) часто входять, крім шрифту, зображенальні елементи – орнаментальні, емблематичні (або символічні), тематичні, сюжетні.

Зовнішнє оформлення видання має завдання – зробити видання достатньо міцним, естетично привабливим. Колір і фактура матеріалу для палітурки або обкладинки – компоненти художнього образу видання.

Оформлення обкладинки і палітурки має величезне значення для читача, естетична привабливість не менш важлива, ніж змістове наповнення.

В оформленні *шифтових обкладинок* (палітурок) перед художником чи художнім редактором постає завдання створити композиційне різноманіття, максимально використати виражальні засоби шрифтів:

- виділяються три шрифтових блоки: прізвище автора, назва, видавництво. Назва розміщується приблизно по золотому перерізу, прізвище автора – на верхній межі формату набору, а видавництво – на нижній (рис. 1-а);
- текстом заповнюється весь простір сторінки, але виділена графічно назва розміщується на рівні золотого перерізу (рис. 1-б);
- виділяються два шрифтових блоки: автор і назва у верхній частині сторінки, видавництво – у нижній (рис. 1-в).

У сучасних виданнях назва видавництва не виноситься у зовнішнє оформлення, тому назва видання може заповнювати всю сторінку чи займати її нижню частину (рис. 1-г). Нерідко зустрічаються обкладинки, в яких прізвище автора розташовується у нижній частині, під назвою (рис. 1-д).

Вишуканий вигляд має композиція, де назва, складена великим кеглем, розташовується у верхній частині, майже біля краю обкладинки, а все інше поле залишається вільним (рис. 1-е). Асиметрично розташовані заголовки зі складною конфігурацією надають можливість

заповнювати вільний простір підзаголовками, додатковими текстами або невеликими зображеннями (рис. 1-ж).

Назва видання може бути оформлена як зображення, коли застосовується декоративний шрифт, який важко прочитати, але він надає емоційної забарвленості, готує читача до сприйняття основного тексту твору. Найчастіше предметно-тематичні зображення застосовують для

Рис. 1. Приклади оформлення обкладинок (палітурок)

У **наукових виданнях** зображення має точно відповідати змісту, об'єктивно демонструвати факт, бути майже документальним; тому часто застосовуються фотографії, а декоративність досягається шрифтами.

Повтор чи пояснення назви зображенням цілком припустимий для **наукових, навчальних** видань.

У малоформатних виданнях (методичні рекомендації, вказівки, програми) титульний аркуш виконує функції обкладинки (оформлення

обкладинки такого видання див. розділ «Оформлення титульної сторінки»).

3. ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ

Титульна сторінка містить (рис. 2):

- надзаголовкові дані;
- відомості про автора (-ів);
- називу видання;
- підзаголовкові дані;
- вихідні дані.

3.1. Надзаголовкові дані

Надзаголовкові дані – це елемент вихідних відомостей, які розміщують у верхній частині титульного аркуша над прізвищем автора і назвою видання.

У цих даних міститься інформація щодо назви організації, від імені якої випускається видання.

Назву організації, від імені чи за участю якої випускають видання, подають в офіційно встановленій формі.

3.2. Позначення авторів видання

Імена одного, двох, трьох авторів у виданні розміщують на титульний сторінці перед назвою видання.

Ім'я автора подають у називному відмінку. Після імені автора дозволено подавати відомості про його вчений ступінь, вчене звання тощо.

У колективній праці імена авторів зазначають у прийнятій ними послідовності.

Порядок зазначення авторів на титулі (в один, два, або три рядки) залежить від побажань авторів. Краще, коли їхні прізвища подаються за алфавітом. Нерідко першим автором стає старший за посадою, або той,

Ім'я автора повторюють і на інших елементах видання: обкладинці, суперобкладинці, палітурці та корінці обкладинки чи палітурки.

На титулі та обкладинці можна зазначати прізвища лише трьох авторів.

Якщо кількість авторів чотири і більше – повний перелік усіх авторів, із зазначенням внеску кожного в написання конкретних розділів, параграфів чи сторінок, подається на звороті титулу. У збірнику творів із загальною назвою імена кількох (багатьох) авторів зазначають у змісті.

У збірнику творів кількох авторів без загальної назви ім'я кожного автора наводять на титульній сторінці перед назвою його твору.

Ініціали і прізвище слід набирати роздільно з проміжками між ініціалами та прізвищем.

3.3. Назва видання

Назву видання наводять у тому вигляді, в якому її подано або затверджено автором чи видавцем. Не дозволено випускати видання без назви.

Назву видання наводять на титульній сторінці, а також у надвипускних даних.

Назви навчальних видань мають відповідати назвам нормативних чи факультативних дисциплін, що вивчаються в навчальних закладах.

Назву на корінці обкладинки чи палітурки дозволено (за узгодженням з автором) скорочувати (відсікати останні слова, вилучати слова із середини), уникаючи перекручування.

Назву треба відокремлювати за допомогою засобів вирізnenня (шрифтом, фарбою тощо) серед інших вихідних відомостей.

3.4. Підзаголовкові дані

Підзаголовкові дані – це елемент вихідних відомостей, які вміщують на титульному аркуші під назвою видання і над вихідними даними.

Підзаголовкові дані розміщують на титульній сторінці під назвою.

У книжковому виданні підзаголовкові дані більш різноманітні. Їх перелік може мати такий ряд (курсивом виділено можливий варіант тексту підзаголовкових даних):

- відомості про вид видання (*монографія*):
- відомості про черговість видання (*друге видання, перероблене й доповнене*);
- про затвердження видання як підручника, навчального посібника, офіційного видання;
- ім'я укладача (*упорядник П. Г. Іваненко*);
- відомості про мову оригіналу та ім'я перекладача (*переклад з англійської І. М. Шевчука*);
- відомості про загальну кількість томів багатотомного видання та порядковий номер тому (*зібрання творів у 12 томах. Том. 2*);
- відомості про місце і дату проведення конференції, симпозіуму, матеріали яких об'єднані в даному збірнику (*Львів, 20-23 жовтня 2019 року*).
- відомості, що пояснюють чи уточнюють назгу;
- відомості про читацьку адресу та призначення видання.

3.5. Вихідні дані

Вихідні дані – це елемент вихідних відомостей, які сповіщають про місце, назгу видавництва чи ім'я видавця та рік випуску видання. Їх уміщують у нижній частині лицьової сторінки титульного аркуша (рис. 2).

Вихідні дані містять:

- місце випуску видання;
- найменування (ім'я) видавця;
- рік випуску видання.

Вихідні дані наводять у встановленій стандартом послідовності.

Місцем випуску видання вважається місцезнаходження видавця. Місце випуску видання дозволено не наводити, якщо воно є частиною назви видавця.

Назву (ім'я) видавця наводять у формі, встановленій під час його реєстрації (у повній або скороченій формі). Організаційно-правову форму (її абревіатуру) видавця перед його назвою дозволено не наводити.

Найменування організації-видавця дозволено не наводити, якщо воно збігається із зазначеною в надзаголовкових даних.

У випускних даних треба подавати повне найменування (організаційно-правову форму і назву) видавця – юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові видавця – фізичної особи.

Найменування (ім'я) видавця подають у всіх його виданнях в однаковій формі.

Рік випуску видання позначають арабськими цифрами без слова «рік» чи його скорочення «р.» і має відповідати року виходу у світ тиражу.

Вихідні дані наводять у нижній частині титульної сторінки.

4. ОФОРМЛЕННЯ ЗВОРОТУ ТИТУЛЬНОГО АРКУША

В навчальних виданнях на звороті титульного аркуша наводять такі відомості у вказаній послідовності:

- шифр зберігання видання (УДК, авторський знак);
- відомості про авторів, співавторів видання;
- відомості про затвердження чи рекомендування (або схвалення) подають у тій формі, яка зазначена в офіційному рішенні;
- відомості про укладачів, наукових, відповідальних редакторів, рецензентів;
- анотована каталожна картка;
- міжнародні стандартні номери видань (ISBN);
- знак охорони авторського права ©.

4.1. Шифр зберігання видання

Шифр зберігання видання – це умовне позначення кодів, які складаються із класифікаційного індексу Універсальної десяткової класифікації (УДК) та авторського знака, що наводять у встановленій цим стандартом послідовності. Авторський знак подають під першою цифрою класифікаційного індексу УДК.

Приклад: УДК 002.2
    Р36

Класифікаційні індекс УДК і авторський знак визначають за відповідними таблицями. Шифр зберігання видання розміщують у верхньому лівому куті титульного аркуша.

Авторський знак – це умовне позначення прізвища автора, або прізвища первого автора, або первого слова заголовка видання і двозначного числа (від 01 до 99), яке відповідає першим двом літерам прізвища автора книги чи назви видання (якщо книгу писав колектив авторів).

Місце розміщення шифру зберігання – верхній лівий кут звороту титульного аркуша. Між буквою і числом не проставляють будь-які знаки чи проміжки. Винятком є лише букви З, І, О, Ч, схожі з цифрами три, один, нуль, чотири. Між цими буквами і числом ставиться маленька риска (знак переносу, дефіс, але не тире), наприклад: О-54, З-23, І-30, Ч-14.

На звороті титульного аркуша подають відомості **про співавторів видання**, якщо їх чотири та більше. Імена співавторів зазначають за формулою "ініціали, прізвище" та наводять у зазначеній ними самими послідовності після слів "Автори", "Авторський колектив" тощо. Після імені автора дозволено подавати відомості про його вченій ступінь, вчене звання тощо.

На звороті титульного аркуша розміщують **відомості про затвердження чи рекомендування (або схвалення)** підручника/навчального посібника. Ці відомості треба подавати у тій формі, яка зазначена в офіційному рішенні відповідного міністерства, іншого органу виконавчої влади чи вченої ради навчального закладу.

На звороті титульного аркуша розміщують також відомості **про уклад**-

дачів, перекладачів, авторів вступної статті, передмови і коментарів, наукових, відповідальних редакторів, членів редакційної колегії, рецензентів, інших осіб, які брали участь у створенні видання. Перед іменами зазначених вище осіб подають слова, що визначають характер виконаної ними роботи («Укладач...», «Художник...», «Переклав з німецької...». «Автор вступної статті, коментарів...» тощо).

4.2. Макет анотованої каталожної картки (макет картки)

Макет анотованої каталожної картки (макет картки) є основою для створення бібліографічного повідомлення про видання в різноманітних інформаційних масивах. За його допомогою прискорюється опрацювання видань у бібліотеках, книгарнях і таким чином скорочується термін потрапляння видання до читача: читач за систематичним каталогом (карточкою) швидше дізнається про появу книги у бібліотеці (книгарні) і за анотацією мас зможе ознайомитися з її змістом. Це допомагає читачу прийняти рішення щодо необхідності користування виданим твором, оскільки бібліографічний опис і анотація містять найповнішу інформацію про видання.

Макет картки розміщують у нижній частині звороту титульного аркуша – перед ISBN і знаком охорони авторського права – ©.

Макет анотованої каталожної картки не наводиться у виданнях малого обсягу (методичні рекомендації, вказівки, програми курсу), малоформатних, мініатюрних.

Склад макета картки. Макет картки містить бібліографічний запис, який складається із заголовка бібліографічного запису, бібліографічного опису видання, анотації, авторського знака і класифікаційного індексу УДК (рис. 3, 4, 5, 6).

Для складання макета картки застосовують такі кеглі й накреслення шрифтів:

- заголовок бібліографічного запису (прізвище та ініціали автора), а за його відсутності – перше слово назви – кегль 10 грубий (напівгрубий);
- авторський знак – кегль 10 світлий;

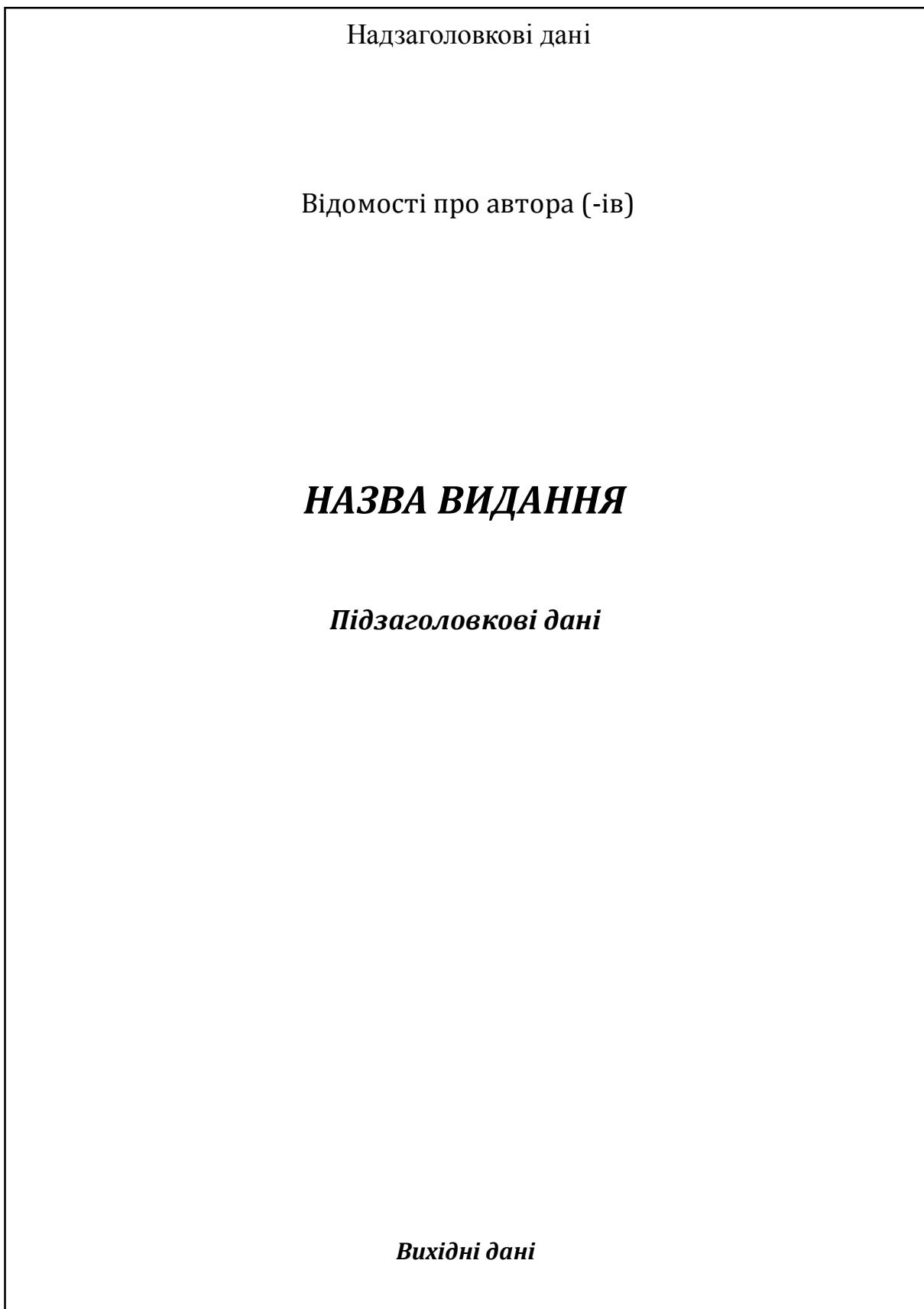

Рис. 2. Зони розміщення вихідних відомостей на титульній сторінці

- бібліографічний опис – кегль 10 світлий;
- ISBN – кегль 10 світлий;
- текст анотації – кегль 8-9 світлий;
- класифікаційний індекс УДК – кегль 8 грубий (напівгрубий).

Заголовок бібліографічного запису (прізвище, ініціали автора).

Основна назва : відомості, що відносяться до назви / перші відомості про відповідальність ; наступні відомості про відповідальність. – Відомості про видання. – Місце видання : Видавець, рік видання. – Обсяг видання (фактична кількість сторінок) : ілюстрації + супровідний матеріал.

Рис. 3. Макет каталожної картки

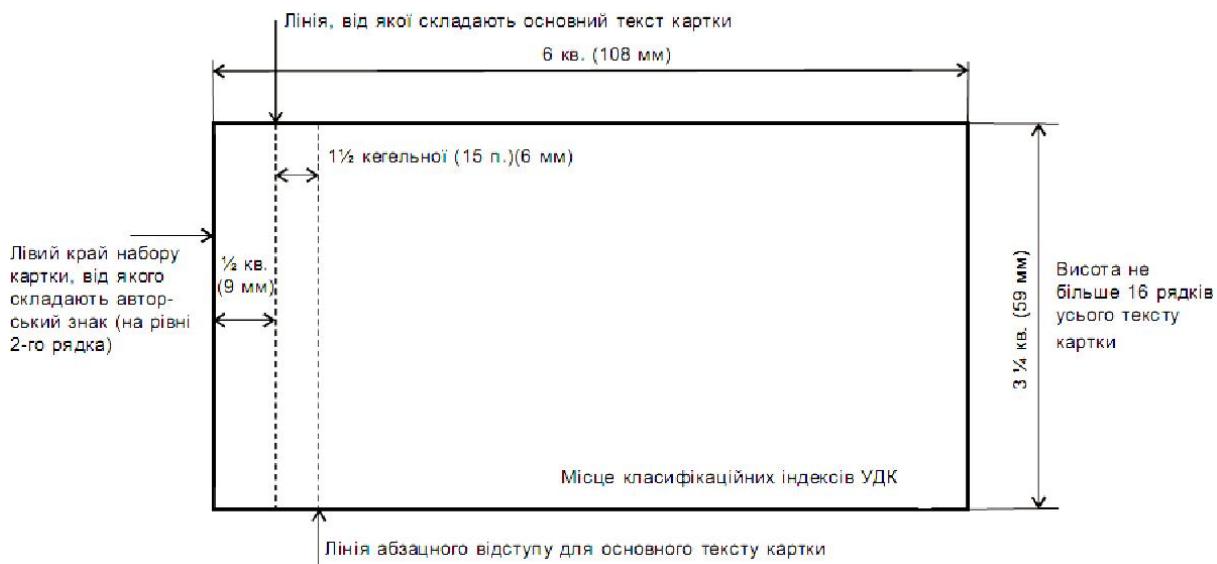

Рис. 4. Схема і розміри макета анотованої каталожної картки для видання форматом 60 x 84 1/16 і більше

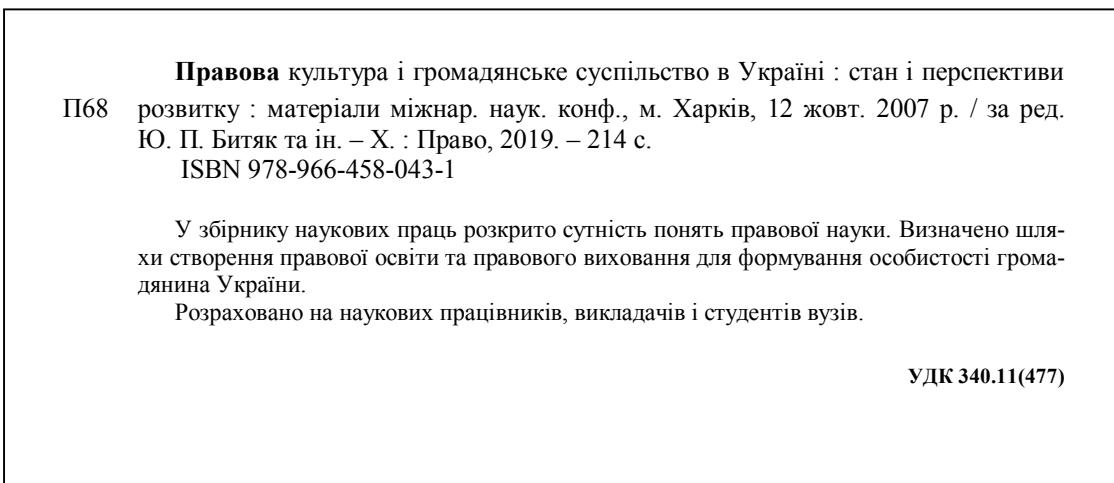

Рис. 5. Приклад оформлення анотованої каталожної картки під назвою

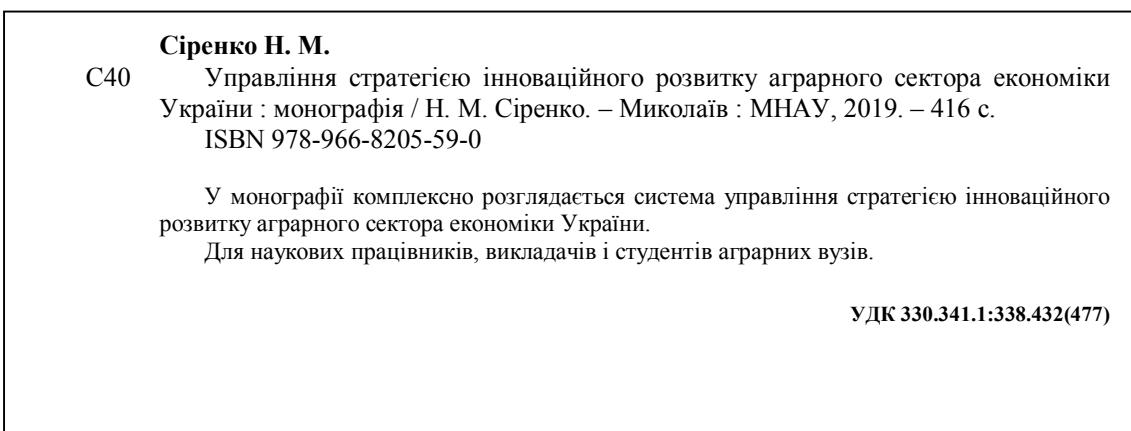

Рис. 6. Приклад оформлення каталожної картки під автором

Авторський знак у макеті анотованої каталожної картки треба розміщувати на рівні другого рядка бібліографічного опису, класифікаційний індекс УДК – після анотації, праворуч.

Анотація в макеті анотованої каталожної картки. Після бібліографічного запису в макеті анотованої каталожної картки наводять анотацію.

Анотація – це коротка характеристика тематичного змісту видання (твору), його соціально-функціонального і читацького призначення, форми, виду та інших особливостей.

У макеті анотованої каталожної картки анотація має складатися із 10-12 рядків обсягом не більше 500 друкованих знаків і лаконічно розкривати зміст видання.

4.3. Міжнародний стандартний номер книги

ISBN – скорочена назва *Міжнародного стандартного номера книги* (International Standard Book Number). ISBN є унікальним ідентифікатором книжкової продукції і використовується у більш ніж 140 країнах світу. ISBN проставляється у книгах, брошурах, електронних виданнях, виданнях для сліпих. ISBN супроводжує видання, починаючи з моменту їхнього виготовлення.

Міжнародний стандартний номер книги складається з абревіатури ISBN і (після проміжку) тринадцяти арабських цифр (тринадцята, контрольна цифра, може бути римською цифрою X), які розділяються між собою дефісом на п'ять груп.

Міжнародний стандартний номер книги наводять у лівому нижньому куті звороту титульного аркуша і повторюють у макеті анотованої каталожної картки після бібліографічного опису.

4.4. Знак охорони авторського права

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» знак охорони авторського права (*копірайт* – англ. правою) сповіщає про авторське право на твір фізичної чи юридичної особи. Авторське право на твір виникає за фактом його створення. Для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація твору чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей.

Знак охорони авторського права складається з трьох елементів:

- латинська літера «С», обведена колом – О ;
- ім'я особи, що має авторське право;
- рік першої публікації твору (без слова «рік» чи скорочення «р.»).

Наприклад:

© Коваленко В. О., 2019

Знак охорони авторського права наводять на оригіналі і кожному примірнику твору.

Мова елементів знака охорони авторського права має відповідати мові вихідних відомостей видання. Ім'я (назву) право власника-видавця подають іншою мовою лише у випадку, якщо таку форму встановлено під час реєстрації видавця.

У виданні твору, написаному великою кількістю авторів (більше чотирьох-п'яти), копірайт слід подавати на перших трьох авторів із додаванням слів «та ін.». Наприклад:

© Коваленко В. О., Іванова О. В., Петрова К. І. та ін., 2019

Якщо автор твору створював його у порядку виконання службових обов'язків, виключні авторські права на цей твір належать роботодавцю (якщо інше не передбачено в договорі між ним і автором).

5. ОФОРМЛЕННЯ НАДВИПУСКНИХ ТА ВИПУСКНИХ ДАНИХ

5.1. Надвипускні дані

Надвипускні дані – це частина вихідних відомостей, що розмішують над випускними даними на останній сторінці, які містять повтор основних відомостей (про автора, назву видання, підзаголовкові дані) з титульної сторінки, а також відомості про редакційно-видавничих фахівців.

Надвипускні дані складаються з таких відомостей про книгу:

- вид видання за цільовим призначенням;
- прізвище, ім'я та по батькові автора (авторів) у повній формі;
- назва видання;

- підзаголовкові дані;
- відомості про редакційно-видавничих фахівців.

Види видань за цільовим призначенням згідно ДСТУ 3017:2015 «Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять»:

- 1) ***офіційне видання*** - видання матеріалів інформаційного, нормативного чи директивного характеру, що публікується від імені державних органів, відомств, установ чи громадських організацій;
- 2) ***наукове видання*** - видання результатів теоретичних і (чи) експериментальних досліджень, а також підготовлених науковцями до публікації пам'яток культури, історичних документів та літературних текстів;
- 3) ***науково-популярне видання*** - видання відомостей теоретичних та (чи) експериментальних досліджень в галузі науки, культури і техніки, викладених у формі, зрозумілій читачам-нефахівцям;
- 4) ***науково-виробниче видання*** - видання відомостей результатів теоретичних та (чи) експериментальних досліджень, а також конкретних рекомендацій щодо їх впровадження у практику;
- 5) ***виробничо-практичне видання*** - видання відомостей з технології, техніки й організації виробництва, а також інших галузей суспільної практики, призначене фахівцям певного профілю та відповідної кваліфікації;
- 6) ***нормативне виробничо-практичне видання*** - видання норм, правил і вимог з конкретних сфер виробничо-практичної діяльності;
- 7) ***виробничо-практичне видання для аматорів*** - видання відомостей з технології, техніки та організації виробництва, окремих його галузей, а також інших сфер суспільної практики, викладених у формі, зрозумілій читачам-нефахівцям
- 8) ***навчальне видання*** - видання систематизованих відомостей наукового або прикладного характеру, викладених у зручній для вивчення і викладання формі;
- 9) ***громадсько-політичне видання*** - видання твору громадсько-політичної тематики;

10) **довідкове видання** - видання коротких відомостей наукового чи прикладного характеру, розміщених у порядку, зручному для їх швидкого пошуку, не призначене для суцільного читання;

11) **видання для організації дозвілля** - видання популярно викладених загальнодоступних відомостей щодо організації побуту, дозвілля, різноманітних форм самодіяльної творчості, різних видів захоплень;

12) **рекламне видання** - видання відомостей щодо виробів, послуг, заходів, культурно-історичних об'єктів, творчих колективів тощо, у формі, яка привертає увагу, сприяє реалізації товарів і послуг, запрошує до ознайомлення чи відвідування;

13) **літературно-художнє видання** - видання твору художньої літератури.

Таблиця 1

Співвідношення видів видань за цільовим призначенням та за інформаційними ознаками (ДСТУ 3017-2015 «Видання. Основні види. Терміни та визначення понять»)

Види видань за цільовим призначенням	Види видань за інформаційними ознаками
1	2
<p>Наукове видання - видання, що містить результати теоретичних і (або) експериментальних досліджень, а також науково підготовлені до публікації пам'ятки культури та історичні документи з розгалуженим науково-довідковим апаратом (науково-дослідний, пояснівальний текст, коментар, різноманітні покажчики).</p>	<p>Монографія - наукове або науково-популярне видання, що містить повне дослідження однієї проблеми або теми та належить одному чи кільком авторам.</p>
	<p>Автореферат дисертації - наукове видання, що містить короткий виклад автором змісту наукової праці, поданої на здобуття вченого ступеня.</p>
	<p>Препринт - наукове видання, що містить працю (або її частину) попереднього характеру, опубліковану до виходу у світ видання, в якому її має бути вміщено.</p>
	<p>Тези доповідей (повідомлень) - наукове видання, що містить короткий виклад текстів доповідей чи повідомлень, опублікованих до початку проведення наукового заходу (конференції, з'їзду, симпозіуму).</p>

1	2
	<p><u>Матеріали конференції (з'їзду, симпозіуму)</u> - наукове видання, що містить тексти доповідей (повідомень), рекомендації та рішення, які відображають підсумки наукового заходу.</p>
	<p><u>Збірник наукових праць</u> - наукове видання, що містить дослідницькі праці наукових установ, навчальних закладів чи товариств. За періодичністю збірник наукових праць може бути неперіодичним, періодичним і продовжуваним виданням.</p>
<p><u>Навчальне видання</u> - видання, що містить систематизовані відомості наукового або прикладного характеру, викладені у зручній для вивчення й викладання формі.</p>	<p><u>Навчальна програма</u> - навчальне видання, що визначає зміст, обсяг, порядок вивчення й викладання певної навчальної дисципліни.</p>
	<p><u>Підручник</u> - навчальне видання, що містить у повному обсязі систематизований виклад навчальної дисципліни, відповідає навчальній програмі та має відповідний, офіційно наданий гриф.</p>
	<p><u>Навчальний посібник</u> - навчальне видання, що доповнює або частково (повністю) замінює підручник і має відповідний офіційно наданий гриф.</p>
	<p><u>Навчально-методичний посібник</u> - навчальний посібник, основним змістом якого є методика викладання навчальної дисципліни (її розділу, частини) або методика щодо розвитку та виховання особистості.</p>
	<p><u>Навчальний наочний посібник</u> - навчальний посібник, основним змістом якого є зображення, що уточнюють предмет навчальної дисципліни.</p>
	<p><u>Хрестоматія</u> - навчальний посібник, що містить літературно-художні, історичні, музичні та інші твори чи уривки з них, які є предметом вивчення у навчальній дисципліні.</p>
	<p><u>Практикум</u> - навчальний посібник, що містить сукупність практичних завдань і (або) вправ із певної навчальної дисципліни, які сприяють засвоєванню набутих знань, умінь і навичок. До практикумів належать збірники задач і вправ, тестові завдання, збірники текстів диктантів і переказів, інструкції до лабораторних і практичних робіт тощо.</p>
	<p><u>Робочий зошит</u> - навчальний посібник, що містить особливий дидактичний матеріал і сприяє самостійній роботі учня під час освоєння навчального предмета.</p>

1	2
<p>Довідкове видання - видання, що містить короткі відомості наукового чи прикладного характеру, розташовані в порядку, зручному для їх швидкого пошуку, призначене для вибіркового читання.</p>	<p>Енциклопедія - довідкове видання, що містить узагальнені основні відомості з однієї, кількох чи всіх галузей знань та практичної діяльності, викладені у вигляді статей, розташованих за абеткою їхніх назв чи в систематичному порядку.</p> <p>За цільовим призначенням розрізняють наукову, науково-популярну, популярну енциклопедії.</p> <p>За характером інформації енциклопедія може бути універсальною, спеціалізованою, регіональною.</p>
	<p>Енциклопедичний словник, словник-довідник - енциклопедія, що містить статті невеликого обсягу, викладені в стислій формі та розташовані за абеткою їхніх назв.</p>
	<p>Мовний словник, лінгвістичний словник - довідкове видання, що містить упорядкований перелік мовних одиниць (слів, словосполучень, термінів, фразеологізмів тощо) з відомостями про їх значення, вживання, будову, походження тощо або з перекладом іншою мовою.</p> <p>Розрізняють орфографічний, орфоепічний, ідеографічний, перекладний (зокрема розмовник), тлумачний, термінологічний, етимологічний та інші словники.</p>
	<p>Довідник - довідкове видання прикладного характеру, побудоване в систематичному порядку чи за абеткою назв статей, призначене для швидкого пошуку певних відомостей.</p> <p>Розрізняють суспільно-політичний, науковий, науково-популярний, популярний, виробничо-практичний, навчальний, статистичний, біографічний довідники тощо.</p>
	<p>Каталог - довідкове, або інформаційне, або рекламне видання, що містить систематизований перелік наявних предметів і послуг із короткими відомостями про них.</p> <p>За періодичністю каталог може бути неперіодичним і періодичним виданням.</p> <p>Розрізняють каталоги виставки, бібліотеки, аукціону, видавничий, музейний, номенклатурний, промисловий тощо.</p>
	<p>Путівник - довідкове видання, що містить короткі відомості про певний географічний об'єкт, культурно-освітню установу чи захід, розташовані в порядку, зручному для одержання інформації під час відвідування чи огляду.</p>

1	2
<p><u>Виробничо-практичне видання</u> - видання, що містить відомості прикладного характеру з технології, техніки й організації виробництва, а також інших сфер практичної діяльності для професійного вдосконалення фахівців різного профілю та відповідної кваліфікації.</p>	<p><u>Практичний порадник</u> - виробничо-практичне видання, що містить правила, настанови, витяги з інструкцій, норм, стандартів та інших офіційних документів, потрібних для ознайомлення з технологією та технологією певного виробництва, призначене для підвищування кваліфікації спеціаліста та оволодіння новим чи суміжним фахом або виробничими навичками.</p>
	<p><u>Практичний посібник</u> - виробничо-практичне видання, що містить опис технології практичної діяльності, призначене для оволодіння якою-небудь професією, знаннями, навичками та (або) підвищування фахової кваліфікації й майстерності. До практичних посібників належить самовчитель.</p>
	<p><u>Методичні рекомендації, методичні настанови</u> - виробничо-практичне видання, що містить рекомендації та настанови щодо виконання певних дій, процесів, операцій практичної (виробничої) діяльності.</p>
	<p><u>Методичний посібник</u> - виробничо-практичне видання, основним змістом якого є методика виконання будь-якого виду практичної діяльності.</p>
	<p><u>Пам'ятка</u> - виробничо-практичне чи довідкове видання невеликого обсягу зі стислими відомостями та настановами, потрібними для виконання певних робіт.</p>
	<p><u>Паспорт (на виріб)</u> - виробничо-практичне видання, що містить основні відомості про устатковання, прилади чи предмети господарського вжитку.</p>
<p><u>Офіційне видання</u> - видання, що містить документи нормативного чи директивного характеру, затвержені та опубліковані від імені органів державної влади, відомств, установ, політичних партій і громадських організацій.</p>	<p><u>Нормативно-правове видання</u> - офіційне видання, що містить документ(и), прийнятий(-і) у визначеній законодавством формі та має силу правових норм (закон, указ, постанова, розпорядження, рішення, статут, положення, регламент тощо).</p>
	<p><u>Нормативне видання</u> - офіційне видання, що містить норми, правила, вимоги, загальні принципи, процедури чи характеристики щодо різних видів діяльності або їхніх результатів.</p>
	<p><u>Стандарт</u> - нормативне видання, що містить комплекс норм, правил, вимог до об'єкта стандартизації, встановлених на основі узагальнених досягнень науки, техніки й практичного досвіду, ухвалене уповноваженим органом.</p>
	<p><u>Технічні умови</u> - нормативне видання, що містить технічні вимоги, яким мають відповідати продукція, процеси чи послуги.</p>
	<p><u>Нормативно-інструктивне видання</u> - офіційне видання, що містить норми, положення та правила щодо регулювання виробничої й суспільної діяльності.</p>
	<p><u>Інструкція</u> - нормативно-інструктивне видання, що містить настанови, які ґрунтovanо визначають правила правового регулювання в будь-якій сфері діяльності, порядок виконання певного виду робіт або правила користування виробами, послугами тощо.</p>

Ім'я автора (авторів) у повній формі подають після виду видання та відомостей про серію. У моновиданні зазначають псевдонім чи повну форму імені автора, тобто прізвище, ім'я та по батькові автора у повній формі чи тільки ім'я (якщо по батькові не прийнято) індивідуального автора (чи авторів). Прізвище автора виділяють засобами виділення (грубий, напівгрубий шрифт, курсив, прописний). Імена усіх авторів книги подають у надвипускних даних, якщо їх не більше трьох. Якщо авторів чотири і більше – додають до імен трьох авторів слова «та ін.»

Ім'я іноземного автора у перекладному виданні стандарт вимагає подавати в максимально повній формі.

Після назви видання в підзаголовкових даних подають у повній формі імена (прізвище, ім'я, по батькові) *укладачів*, якщо їх не більше трьох, іменам укладачів має передувати слово "Укладачі" зі знаком "двоекрапка".

У роботах, виконаних колективом укладачів, у повній формі наводять імена перших трьох укладачів, долучаючи слова «та ін.».

Прізвище укладача виділяють за допомогою засобів виділення.

У надвипускних даних можна подавати відомості *про осіб, які брали участь у редакційно-видавничій підготовці* видання до випуску зі словами, що відображають їхню роль у цьому процесі: "Редактор", "Відповідальний за випуск", "Технічний редактор", "Художній редактор", "Коректор", "Дизайнер", "Комп'ютерне складання та верстання" тощо.

5.2. Випускні дані

Випускні дані повинні містити такі відомості:

- формат паперу та частка аркуша;
- обсяг видання в умовних друкованих аркушах;
- тираж;
- номер замовлення виготовлювача видавничої продукції;
- повне найменування (ім'я) та місцезнаходження видавця;
- серія, номер, дата видачі свідоцтва про внесення видавця до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої

продукції;

- повне найменування (ім'я) та місцезнаходження виготовлювача видавничої продукції;
- серія, номер, дата видачі свідоцтва про внесення виготовлювача видавничої продукції до Державного реєстру.

Випускні дані наводять у встановленій стандартом послідовності.

Тираж. У відомостях про тираж зазначають загальну кількість примірників видання, у разі виготовлення тиражу запусками – загальну кількість примірників і кількість примірників (з першого до останнього) кожного запуску. Кількість примірників видання зазначають арабськими цифрами.

6. ВИМОГИ ДО СКОРОЧЕННЯ НАЗВ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ

Скорочення слів в українській мові регламентує державний стандарт України 3285-97 «Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила». Норми стандарту є загальнообов'язковими. Використання скорочень запропонованих ВАК України, є винятком і обмежується текстами атестаційних справ ВАКу. Це зумовлене тим, що у ВАК України розроблено та впроваджено систему аналізу дисертаційних робіт, інформаційною базою якої є електронні варіанти документів атестаційних справ. Вводячи дані до певних файлів цієї бази, необхідно контролювати кількість уведених символів. Тому ВАК України вимагає скорочувати назви наукових ступенів інакше, ніж це встановлено держстандартом.

Скорочення, запропоновані ВАК України, застосовується для зручності введення даних лише до бази даних ВАК України. (Лист першого заступника голови ВАК України від 24.03.05, № 02-76-05/947 Р. В. Бойка та директора Книжкової палати України М. І. Сенченка). В усіх інших текстах необхідно керуватися загальнодержавним стандартом.

При скороченні назв наукових ступенів такі основні скорочення: кандидат – канд.; доктор – д-р.; доцент – доц., професор – проф.

У словах біологічних, психологічних, філологічних скорочення відбуваються відсіканням частини «-огічних».

Скорочення назв наукових ступенів

Галузі науки	Нормативні скорочення
фізико-математичних наук	фіз.-мат. наук
хімічних наук	хім. наук
біологічних наук	біол. наук
геологічних наук	геолог. наук
технічних наук	техн. наук
сільськогосподарських наук	с.-г. наук
історичних наук	іст. наук
економічних наук	екон. наук
філософських наук	філос. наук
філологічних наук	філол. наук
географічних наук	географ. наук
юридичних наук	юрид. наук
педагогічних наук	пед. наук
медичних наук	мед. наук
ветеринарних наук	вет. наук
психологічних наук	психол. наук
соціологічних наук	соціол. наук
політичних наук	політ. наук
з фізичного виховання і спорту	з фіз. виховання і спорту

СЛОВНИК ТЕРМІНІВ

Авантитул – перша, яка називається вихідною, сторінка, що передує титульному листу. На авантитулі розміщують деякі вихідні дані: назва видавництва, місто та рік видання, назва серії, організації, від імені якої випустили видання, або друкують якийсь текст (лозунг, крилату фразу і т. д.) або зображення.

Анотація – коротка характеристика твору чи видання, що дає уяву про його тематичний зміст, читацьке призначення або інші особливості. Друкується анотація на звороті титульного листа або на суперобкладинці.

Випускні дані – складова частина вихідних відомостей видання, розміщувана на останній сторінці.

Вихідні відомості – сукупність даних, які характеризують видання та призначенні для інформування користувачів, бібліографічного оброблення і статистичного обліку.

Вихідні дані – складова частина вихідних відомостей видання, розміщувана в нижній частині титульної сторінки. Термін "**вихідні дані**" не слід плутати з терміном "вихідні відомості" (вони охоплюють усі відомості про видання, зокрема і вихідні дані). Вихідні дані містять відомості про те, де, ким і коли видано книгу, а саме – місце випуску видання; ім'я (назву) видавця; рік випуску видання.

Зворот титульного аркуша – зворотний бік титульного аркуша – сторінка, на якій розміщують елементи вихідних відомостей видання: шифр зберігання видання, макет анотованої каталожної картки чи реферат, знак охорони авторського права, ISBN тощо.

Індекс класифікації являє собою буквене або цифрове позначення відділу, підвідділу, групи, до яких повинна відноситися за своїм змістом книга у книжковому магазині або в бібліотеці. Цифри та знаки, що знаходяться зверху і знизу на звороті титульного листа – це і є класифікаційні індекси. Зверху бібліотечно-бібліографічний, знизу – книготорговий. Ін-

декс класифікації полегшує класифікацію і розстановку книжок на полицях книгарень чи бібліотек. Проставлений читачем на бланку замовлення індекс класифікації допомагає бібліотекарю швидше знайти замовлену книгу.

Кегель, кегль – основна розмірна характеристика шрифту, позначається цифрою, одиниця виміру – типографський пункт, квадрат. Кегель – висота площинки, на якій розміщаються літери разом із пробілами, які забезпечують при наборі прямий рядок та нормальній інтерліньяж, тому кегель не є висотою знаку (літери) в чистому вигляді.

Колонцифра – порядковий номер сторінки видання. Слугує для послідовної нумерації сторінок книги. Розміщується вона залежно від стиля оформлення видання на верхньому або нижньому полі сторінки, посередині або збоку.

Надвипускні дані – складова частина вихідних відомостей видання, розміщувана безпосередньо над випускними даними.

Надзаголовкові дані – складова частина вихідних відомостей видання, розміщувана на титульній сторінці над іменем автора(-ів) і назвою.

Палітурка – основна частина зовнішнього оформлення видання, виготовлена з цілісного аркуша картону чи картонних боковин, обклеєні покривним палітурним матеріалом, яка з'єднується з блоком за допомогою форзаців. Палітурка міцніша за обкладинку, але тривкість різноманітних типів залежить від матеріалу й особливостей конструкції.

Перевидання – повторне видання зі змінами чи без них, випущене знову тим самим видавцем.

Передрук – повторне видання, текст якого надруковано за яким-небудь попереднім виданням, випущеним іншим видавцем.

Підзаголовкові дані – складова частина вихідних відомостей видання, розміщувана на титульній сторінці під його назвою.

Поля сторінки – незадруковані ділянки сторінки навколо полоси. Кожна сторінка має 4 поля: верхнє (в головці), нижнє, зовнішнє (переднє) і внутрішнє (корінцеве).

Суміщена титульна сторінка – перша сторінка видання з текстом, над яким розміщують сукупність вихідних відомостей, що зазвичай наводять на титульній сторінці.

Суперобкладинка – паперова додаткова сторінка, яка накидається на обкладинку для захисту її від пошкодження і забруднення. Використовується як елемент зовнішнього оздоблення видання, може виконувати інформаційну функцію.

Титульна сторінка – лицьовий бік титульного аркуша – сторінка, що є носієм основних вихідних відомостей видання: надзаголовкових даних, імені (імен) автора(-ів), назви, підзаголовкових даних, вихідних даних.

Титульний аркуш – початковий(-ові) книжковий / журналльний аркуш(i) видання, що містить вихідні відомості, які дозволяють ідентифікувати та відрізняти це видання від усіх інших. Титульний аркуш складається з титульної сторінки та звороту титульного аркуша.

Форзац – елемент книги у вигляді однозгинного аркуша паперу, одна сторона якого приkleюється до передньої внутрішньої сторони книжкової оправи, а друга – до першої сторінки книжкового блока.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Видання. Обкладинки та палітурки. Загальні вимоги та правила оформлення : ДСТУ ГОСТ 7.84:2008. – [Чинний від 31.07.2008]. – К. : Держспоживстандарт України, 2009. – 12 с.
2. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять : ДСТУ 3017:2015. – [Чинний від 22.06.2015]. – К. : Держстандарт України, 2015. – 42 с.
3. Інформація та документація. Видання. Вихідні відомості : ДСТУ 4861:2007. – [Чинний від 05.11.2007]. – К. : Держспоживстандарт України, 2009. – 45 с.
4. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила : ДСТУ 3582-97. – [Чинний від 01.07.1998]. – К. : Держстандарт України, 1998. – 25 с.
5. Регідайло Н. Редакційно-видавничий процес підготовки і випуску видання // Вісник Книжкової палати України. – 2009. – №1. – С. 4-7.
6. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – [Чинний від 10.11.2006]. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с.
7. Система стандартов по информации, библиотечному и издательскому делу. Реферат и аннотация. Общие требования : ДСТУ ГОСТ 7.9:2000 (ИСО 214-76). – [Чинний від 01.12.2009]. – 8 с.
8. Складання та оформлення макета анатованої каталожної картки у виданнях : метод. рек. / уклад. Г. М. Плиса, О. В. Петренко. – К. : Кн. пала-та України, 2012. – 44 с.

ДОДАТКИ

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ
ТЕКСТОВИХ ДОКУМЕНТІВ
ДО ВИДАННЯ

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ МОНОГРАФІЇ ДО ВИДАННЯ

Н. М. Сіренко

**Управління стратегією
інноваційного розвитку аграрного
сектора економіки України**

монографія

Рис. 1.1. Оформлення обкладинки монографії

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет

Н. М. Сіренко

**Управління стратегією
інноваційного розвитку аграрного
сектора економіки України**

монографія

Миколаїв
2019

Рис. 1.2. Оформлення титульної сторінки монографії

УДК 330.341.1:338.432(477)

С40

Автор: Н. М. Сіренко

Друкується за рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету від 01.12.2018 р., протокол № 3.

Рецензенти:

В. П. Галушко – д-р екон. наук, професор, член-кореспондент НААН;
 О. Ю. Єрмаков – д-р екон. наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України;
 М. Ф. Кропивко – д-р екон. наук, професор, академік НААН, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» НААН;
 І. Н. Топіка – д-р екон. наук, професор, Миколаївський національний аграрний університет.

Сіренко Н. М.

С40 Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України : монографія / Н. М. Сіренко. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – 416 с.
 ISBN 978-966-8205-59-0

У монографії комплексно розглядається система управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України.

Для науковців, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, спеціалістів і керівників підприємств, установ і організацій аграрного сектора та всіх, хто цікавиться проблемами інноваційного розвитку соціально-економічних систем.

УДК 330.341.1:338.432(477)

ISBN 978-966-8205-59-0

© Миколаївський національний аграрний університет, 2019
 © Сіренко Н. М., 2019

Рис. 1.3. Оформлення звороту титульного аркуша монографії

Наукове видання

Сіренко Наталя Миколаївна

**Управління стратегією інноваційного
розвитку аграрного сектора економіки
України**

монографія

Технічний редактор: О. М. Кушнарьова

Комп'ютерна верстка: Ю. В. Антонович

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 13,14.

Тираж 100 прим. Зам. № —

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Рис. 1.4. Оформлення надвипускних та випускних даних
(третіої сторінки обкладинки) монографії

ДОДАТОК 2**ОФОРМЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА ДО ВИДАННЯ**

**ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА
ПРОДУКЦІЇ КРОЛІВНИЦТВА
ТА ЗВІРІВНИЦТВА**

Рис. 2.1. Оформлення обкладинки навчального посібника

**ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА
ПРОДУКЦІЇ КРОЛІВНИЦТВА ТА
ЗВІРІВНИЦТВА**

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Рекомендовано Міністерством освіти і науки

Миколаїв

МНАОУ

2019

Рис. 2.2. Оформлення титульної сторінки навчального посібника

УДК 636.92:637.5
T74

Авторський колектив:

Г. А. Коцюбенко – розділи 1; 2; 4; 5; 6; 7; 8; 10; 11;
В. І. Рясенко – розділ 9.6; 9.7; 11;
Є. М. Рясенко – розділ 3; 11;
С. М. Галімов – розділ 9.1.-9.5; 11.

Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (лист №1/11-9971 від 28 жовтня 2019 року).

Рецензенти:

В. С. Топіха – д-р с.-г. наук, професор, завідувач кафедри технології виробництва продукції тваринництва Николаївського НАУ;

А. П. Китаєва - д-р с.-г. наук, професор, завідувач кафедри виробництва та переробки продукції тваринництва, Одеський державний аграрний університет;

О. Ф. Гончар – канд. с.-г. наук, директор Черкаської дослідної станції звірівництва та мисливствознавства Черкаський інститут АПВ НААН України.

T74 **Технологія виробництва продукції кролівництва та звірівництва : навчальний посібник / Г. А. Коцюбенко, В. І. Рясенко, Є. М. Рясенко, С. М. Галімов. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – 433 с.**
ISBN 978-966-8205-67-5

У навчальному посібнику розглядаються теоретичні та практичні питання виробництва високоякісної продукції кролівництва та звірівництва на основі інтенсивного ведення галузей. Описано способи утримання, годівлі та розведення розповсюджених на території країни порід кролів та промислових видів звірів. Наведено відомості щодо нових проектів кролівницьких і звірівницьких ферм, ветеринарно-санітарних норм та заходів на фермах.

Для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напряму підготовки 6.090102 «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва», провідних фахівців кролівницьких та звірівницьких господарств.

УДК 636.92:637.5

ISBN 978-966-8205-67-5

© Миколаївський національний аграрний університет, 2019

© Коцюбенко Г. А., Рясенко В. І.,
Рясенко Є. М. та ін., 2019

Рис. 2.3. Оформлення звороту титульного аркуша навчального посібника

Навчальне видання

Коцюбенко Ганна Анатоліївна

Рясенко Віктор Іванович

Рясенко Євгенія Михайлівна та ін.

Технологія виробництва продукції кролівництва та звірівництва

Навчальний посібник

Технічний редактор: Г. А. Коцюбенко

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 27,0
Тираж 300 прим. Зам. № 1403-1

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул.. Георгія Гонгадзе,9

Свідоцтво суб'єкта видавниchoї справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Рис. 2.3. Оформлення надвипускних та випускних даних
(третьої сторінки обкладинки) навчального посібника

ДОДАТОК 3**ОФОРМЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА ДО ВИДАННЯ****БІОЛОГІЯ СОБАКИ**

Рис. 3.1. Оформлення обкладинки навчального посібника

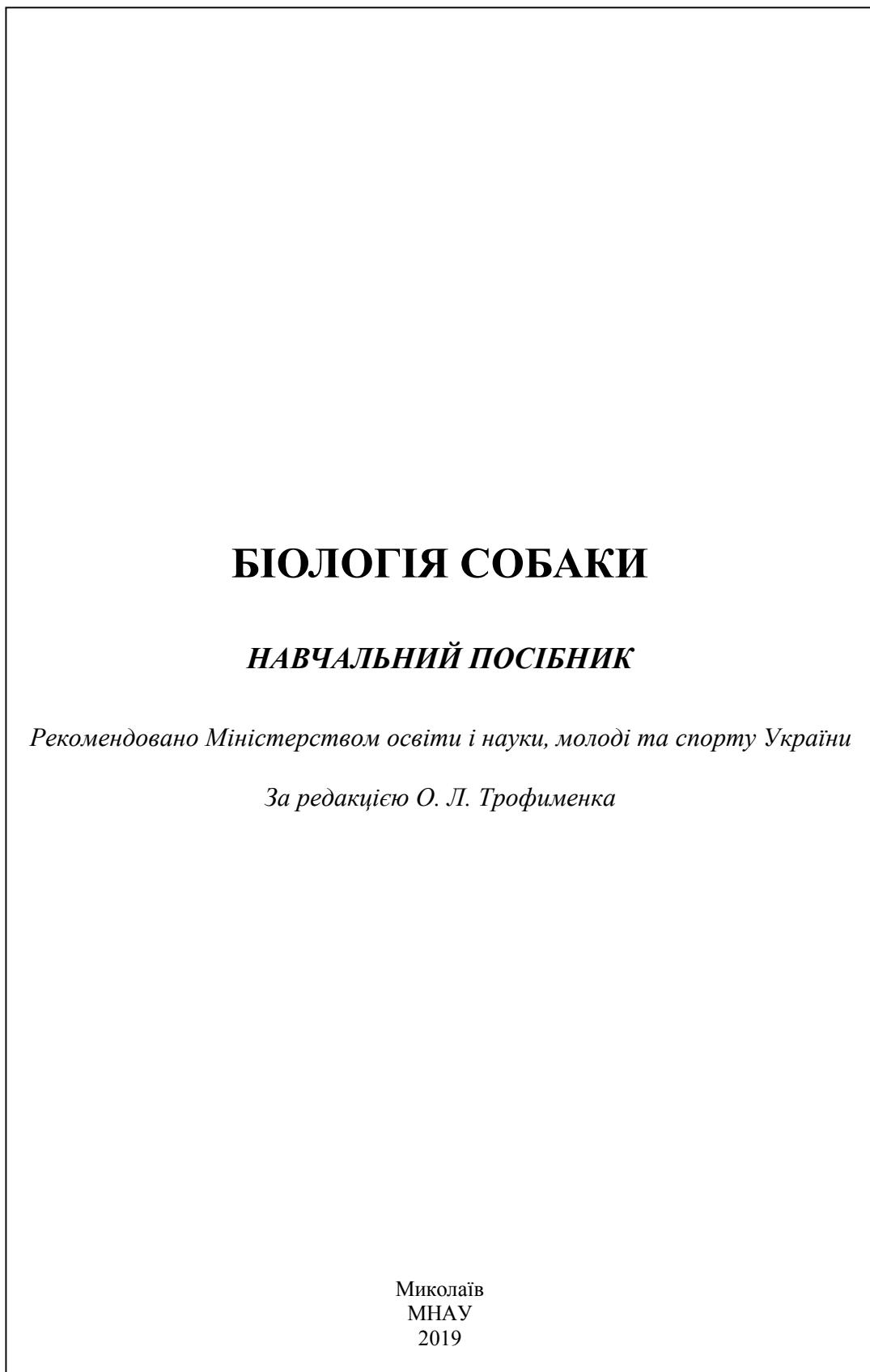

Рис. 3.2. Оформлення титульної сторінки навчального посібника

УДК 573:636.082

Б63

Авторський колектив:

О. В. Іванова
 М. І. Гиль
 Т. В. Литвиненко
 С. С. Шевченко
 А. О. Трофименко

Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України як навчальний посібник для підготовки фахівців з напрямку 1302 «ТВППТ» спеціальності 7.130201, 8.130201 – «ТВППТ» спеціалізації «Кінологія» (лист №2/22-8893 від 10 січня 2019 р.).

Друкується за рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету від 26.10.2019 р., протокол № 2.

Рецензенти:

М. О. Захаренко	- д-р біол. наук, професор, член кореспондент УААН, завідувач кафедри гігієни тварин ім. А. К. Сорохолька, Національний університет біоресурсів і природокористування України;
І. М. Рожков	- д-р біол. наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання та здоров'я людини, Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського.

Б63 **Біологія собаки** : навч. посіб. / [О. В. Іванова, М. І. Гиль, Т. В. Литвиненко та ін.] ; за ред. професора О. Л. Трофименка. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – 356 с.

ISBN 978-966-8205-64-4

У посібнику розглянуто широке коло питань, що стосуються загально біологічних особливостей собаки. Розділи посібника висвітлюють теми за анатомії та морфології цих тварин, фізіологічні особливості їх організму, описують вищу нервову діяльність собак, а також їх етологічні особливості.

Одним із головних завдань посібника є надання студентам знань про собаку як особливий біологічний об'єкт. Засвоївши ці знання, студенти будуть спроможні розробляти специфічні заходи окремих елементів технології собаківництва відповідно до вимог різних напрямків спеціальності.

УДК 573:636.082

ISBN 978-966-8205-64-4

© Миколаївський національний аграрний університет, 2019
 © Іванова О. В., Гиль М. І., Литвиненко Т. В.
 та ін., 2019

Рис. 3.3. Оформлення звороту титульного аркуша навчального посібника

Навчальне видання

Іванова Олена Вільямівна

Гиль Михайло Іванович

Литвиненко Тамара Валентинівна та ін.

БІОЛОГІЯ СОБАКИ

Навчальний посібник

Редактор: О. Л. Трофименко

Технічний редактор: О. М. Кушнарьова

Комп'ютерний дизайн обкладинки: О. В. Іванова, М. І. Гиль

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 22,0
Тираж 300 прим. Зам. № 1403-1

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету

54020, м. Миколаїв, вул.. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Рис. 3.4. Оформлення надвипускних та випускних даних
(третіої сторінки обкладинки) навчального посібника

ДОДАТОК 4**ОФОРМЛЕННЯ КУРСУ ЛЕКЦІЙ ДО ВИДАННЯ**

А. І. Кіктенко

Психологія праці

Курс лекцій

Рис. 4.1. Оформлення обкладинки курсу лекцій

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

A. I. Кіктенко

Психологія праці

Курс лекцій

Миколаїв
2019

Рис. 4.2. Оформлення титульної сторінки курсу лекцій

УДК 159.9:331.101.26

К38

Автор: А. І. Кіктенко

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету від 05.12.2019 р., протокол № 10.

Рецензенти:

Я. В. Васильєв	- д-р психол. наук, професор, завідуючий кафедрою соціальної роботи, психології та педагогіки, Чорноморський державний університет ім. П. Могили;
І. М. Стариakov	- д-р пед. наук, професор завідуючий кафедрою соціальної педагогіки, Миколаївський національний університет ім. В. А. Сухомлинського;
С. Б. Литвинчук	- канд. пед. наук, доцент кафедри теорії і практики психолого-педагогічних дисциплін, Миколаївський національний аграрний університет.

Кіктенко А. І.

K38   Психологія праці : курс лекцій / А. І. Кіктенко. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – 308 с.

У курсі лекцій викладено зміст психології праці як розділу психологічної науки, розкрито історію її розвитку і сучасний стан, понятійний та категорійний апарат. Надано конкретні рекомендації студентам, майбутнім інженерам-педагогам з використання знань з курсу «Психологія праці» на практиці.

УДК 159.9:331.101.26

© Миколаївський національний аграрний університет, 2019

© Кіктенко А. І. , 2019

Рис. 4.3. Оформлення звороту титульного аркуша курсу лекцій

Навчальне видання

Кіктенко Алевтина Ізосимівна

Психологія праці

курс лекцій

Відповідальний за випуск: К. М. Горбунова

Технічний редактор: Н. В. Семінюк

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 16,2
Тираж 100 прим. Зам. № __

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Рис. 4.4. Оформлення надвипускних та випускних даних
(третьої сторінки обкладинки) курсу лекцій

ДОДАТОК 5**ОФОРМЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ ДО ВИДАННЯ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економіки та управління
Факультет менеджменту

Кафедра менеджменту організацій та права

**ОСНОВИ УПРАВЛІНСЬКОГО
КОНСУЛЬТУВАННЯ**

Методичні рекомендації
з вивчення дисципліни та виконання контрольних робіт
для студентів економічних спеціальностей
денної та заочної форм навчання

МИКОЛАЇВ
2019

Рис. 5.1. Оформлення обкладинки (титульного аркуша)
методичних рекомендацій

УДК 65.012.32

О-75

Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету від 18.01.2019 р., протокол № 7.

Укладачі:

В. В. Гречкосій – канд. с-г. наук, доцент кафедри менеджменту організацій та права, Миколаївський національний аграрний університет.

Рецензенти:

О. В. Піскун – заступник начальника головного управління агропромислового розвитку Миколаївської облдержадміністрації;

I. I. Червен – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри організації с.-г. виробництва та агробізнесу, Миколаївський національний аграрний університет.

© Миколаївський національний аграрний університет, 2019

Рис. 5.2. Оформлення звороту титульного аркуша методичних рекомендацій

Навчальне видання

ОСНОВИ УПРАВЛІНСЬКОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

Методичні рекомендації

Укладач: Гречкосій Володимир Васильович

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 13,14.
Тираж 100 прим. Зам. № __

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул.. Георгія Гонгадзе,9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Рис. 5.3. Оформлення надвипускних та випускних даних
(третьої сторінки обкладинки) методичних рекомендацій

ДОДАТОК 6**ОФОРМЛЕННЯ ДОВІДНИКА ДО ВИДАННЯ**

Володимир Давиденко

**НАУКА ТА ВЧЕНІ В ГАЛУЗІ
ТВАРИННИЦТВА**

Рис. 6.1. Оформлення обкладинки довідника

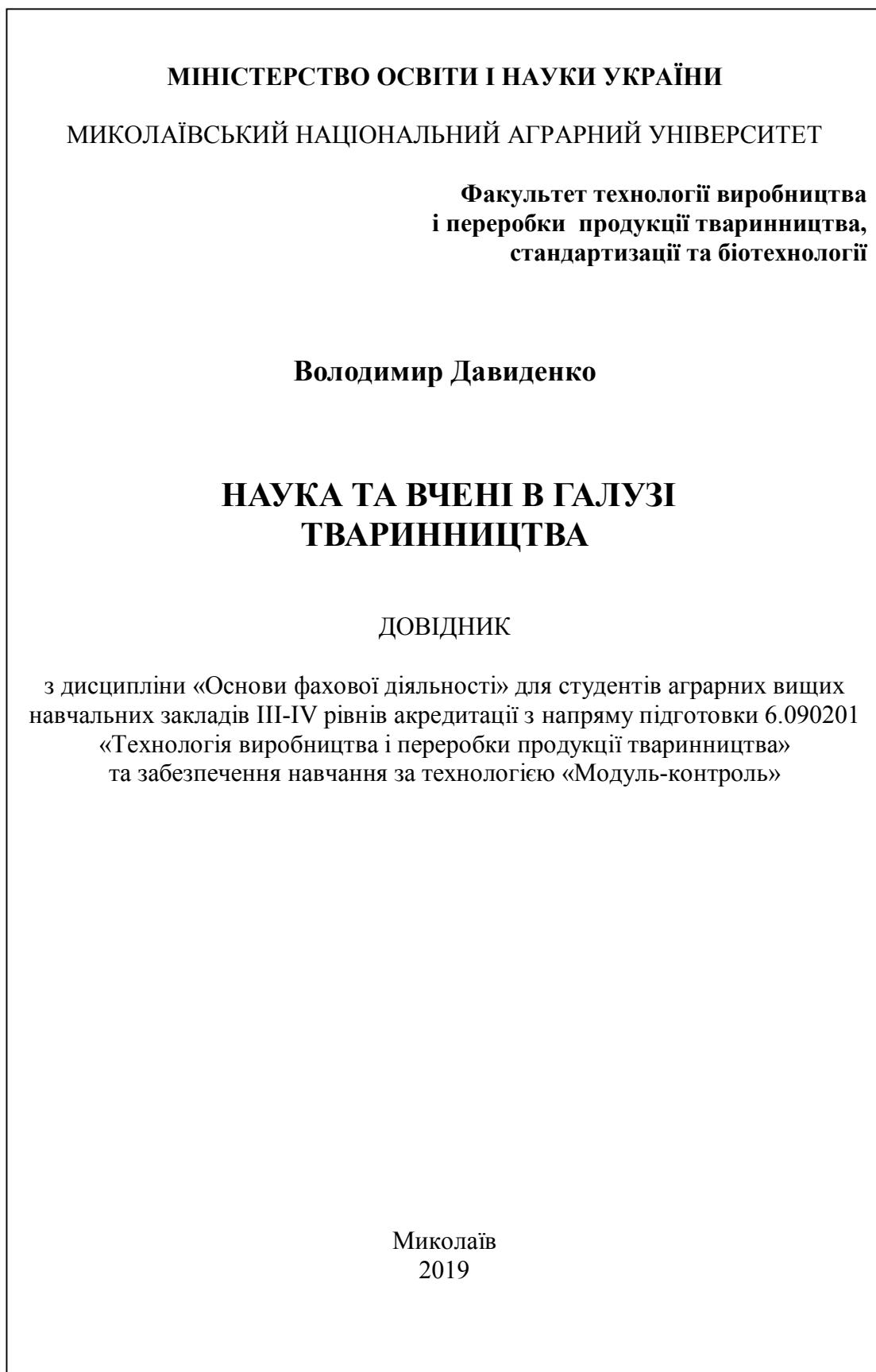

Рис. 6.2. Оформлення титульної сторінки довідника

УДК 636.001

Д13

Автор: В. М. Давиденко

Рекомендовано до друку рішенням науково-методичної комісії факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва Миколаївського національного аграрного університету від 27 жовтня 2019 року, протокол № 2.

Рецензенти:

I. M. Рожков - д-р біол. наук, професор, директор інституту, Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського;

B. I. Рясенко – канд. с.-г. наук, доцент, Миколаївський національний аграрний університет.

Відповідальний за випуск:

C. P. Kot – канд. біол. наук, завідувач кафедри зоогігієни та ветеринарії, Миколаївський національний аграрний університет.

Д13   **Давиденко В. М.**

Наука та вчені в галузі тваринництва : довідник / В. М. Давиденко. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – 38 с.

У довіднику визначено значення науки і освіти в розвитку сільського господарства та викладено узагальнений матеріал з наукової діяльності вчених галузі тваринництва.

Довідник розрахований для підготовки бакалаврів денної, заочної та дистанційної форм навчання зі спеціальності 6.090102 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» аграрних вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації та з метою забезпечення проведення занять за технологією «Модуль-контроль».

УДК 636.001

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2019
© Давиденко В.М., 2019

Рис. 6.3. Оформлення звороту титульного аркуша довідника

Довідкове видання

Давиденко Володимир Маркович

Наука та вчені в галузі тваринництва

Довідник

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 13,14.
Тираж 100 прим. Зам. № ____

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул.. Георгія Гонгадзе,9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Рис. 6.4. Оформлення надвипускних та випускних даних
третьої сторінки обкладинки) довідника

ДОДАТОК 7**ОФОРМЛЕННЯ ЗБІРНИКА ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ДО ВИДАННЯ****ЛІДЕРИ АПК ХХІ СТОЛІТТЯ**

Доповіді
учасників XII зльоту іменних стипендіатів
та відмінників навчання аграрних
вищих навчальних закладів

м. Миколаїв, 18-21 листопада 2019 р.

Рис. 7.1. Оформлення обкладинки збірника тез доповідей

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЛІДЕРИ АПК ХХІ СТОЛІТТЯ

Доповіді
учасників XII зльоту іменних стипендіатів
та відмінників навчання аграрних
вищих навчальних закладів

м. Миколаїв, 18-21 листопада 2019 р.

Миколаїв
2019

Рис. 7.2. Оформлення титульної сторінки збірника тез доповідей

УДК 338.43(477):378.4
Л55

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету від 07.11.2019 р., протокол № 3.

Редакційна колегія:

Головний редактор: В. С. Шебанін – д-р техн. наук, чл.-кор. НААН України.

Заступники головного редактора:

І. І. Червен – д-р екон. наук, професор;
В. П. Ключан – канд. екон. наук, доцент;
В. І. Гавриш – д-р екон. наук, професор;
М. І. Гиль – д-р с.-г. наук, професор;
Л. М. Шевченко – д-р с.-г. наук, доцент.

Відповідальний секретар: А. В. Ключник – канд. екон. наук.

Лідери АПК ХХІ століття : доповіді учасників XII зльоту іменних стипендіатів та відмінників навчання аграрних вищих навчальних закладів, 18-21 листопада, 2019 р., м. Миколаїв / Міністерство освіти і науки України ; Миколаївський національний аграрний університет. — Миколаїв : МНАУ, 2019. – 407 с.

УДК 338.43(477):378.4

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2019

Рис. 7.3. Оформлення звороту титульного аркуша збірника тез доповідей

Наукове видання

Лідери АПК ХХІ століття

Доповіді учасників X зльоту іменних стипендіатів та відмінників
навчання аграрних вищих
навчальних закладів,
м. Миколаїв
18-21 листопада, 2019 р.

Технічні редактори: О. В. Кунашенко
М. П. Савчук
Н. В. Семенюк
Н. Г. Шарата

Комп'ютерна верстка: К. Є. Яновський

Формат 60x84 1/16 Ум. друк. арк. 25,5
Тираж 400 прим. Зам. № 137

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул.. Георгія Гонгадзе, 9
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Рис. 7.4. Оформлення надвипускних та випускних даних
(третьої сторінки обкладинки) збірника тез доповідей

ДОДАТОК 8**ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ ДО ВИДАННЯ**

Рис. 8.1. Оформлення обкладинки матеріалів конференції

Міністерство освіти і науки України
Миколаївська обласна державна адміністрація
Управління освіти і науки
Миколаївський національний аграрний університет

Українознавчий вимір у сучасній науці: гуманітарний аспект

Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції

m. Миколаїв, 13 грудня 2019 року

Миколаїв
2019

Рис. 8.2. Оформлення титульної сторінки матеріалів конференції

УДК 001.2(477):172.16

У45

Конференцію зареєстровано в УкрІНТЕЛ (посвідчення № 78 від 01.02.19).

Редакційна колегія:

В. С. Шебанін – д-р техн. наук, професор;
 Н. Г. Шарата – канд. пед. наук;
 Т.В. Березовська – канд. іст. наук;
 Т. П. Кравченко – канд. пед. наук;
 О. В. Кунашенко – асистент;
 Д. В. Лук'яненко – асистент.

У45 **Українознавчий** вимір у сучасній науці: гуманітарний аспект : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Миколаїв, 13 грудня 2019 р. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – 227 с.
 ISBN 978-966-8205-67-5

У матеріалах збірника Всеукраїнської науково-практичної конференції «Український вимір у сучасній науці: гуманітарний аспект» розглянуто актуальні проблеми функціонування української мови і мов національних меншин та запропоновано шляхи їх вирішення; обґрутовано феномен української культури в контексті української спільноти; обговорено інноваційні підходи в методиці викладання гуманітарних дисциплін у вищих навчальних закладах різних профілів; проаналізовано найважливіші події й діяльність постатей у контексті об'єктивного вивчення історії України.

Для викладачів ВНЗ, науково-педагогічних працівників, аспірантів.

УДК 001.2(477):172.16

ISBN 978-966-8205-67-5

© Миколаївський національний
агарний університет, 2019

Рис. 8.3. Оформлення звороту титульного аркуша матеріалів конференції

Наукове видання

Українознавчий вимір у сучасній науці: гуманітарний аспект

Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції
м. Миколаїв,
13 грудня 2019 року

Технічний редактор: О. В. Кунашенко

Комп'ютерна верстка: Д. В. Лукьяненко

Формат 60x84/16 Ум. друк. арк. 14,2
Тираж 100 прим. Зам. № 369

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул.. Георгія Гонгадзе, 9
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Рис. 8.4. Оформлення надвипускних та випускних даних
(третьої сторінки обкладинки) матеріалів конференції

ПРИКЛАДИ
БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ ДОКУМЕНТІВ У
СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Книги:

Один автор

Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; пер. з давньогрец. Л. Звонська. – Львів : Свічадо, 2006. – 307 с. – (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV-V ст.).

Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Д. Г. Коренівський. – К. : Ін-т математики, 2006. – 111 с. – (Математика та її застосування).

Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота / Н. Д. Матюх. – К. : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. – 311 с. – (Ювеліри України).

Шкляр В. Елементал : роман / В. Шкляр. – Львів : Кальварія, 2005. – 196 с. – (Першотвір).

Марценюк І. М. Генетика : конспект лекцій / І. М. Марценюк. – Миколаїв : МНАУ, 2015. – 152 с.

Говорушко Т. А. Страхові послуги [Електронний ресурс] : підручник / Т. А. Говорушко. – К. : Центр учебової літератури. - 2011. – 376 с.. – Режим доступу : http://vk.com/doc14417954_90347834?hash=e86c3ab137a7370d63.

Два автори

Матяш І. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині: історія, спогади / І. Матяш, Ю. Мушка. – К. : Києво-Могилян. акад., 2005. – 397 с. – (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична").

Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. – К. : Прецедент, 2006. – 93 с. – (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката).

Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник. – Львів : Растр-7, 2007. – 375 с.

Говорушко Т. А. Страхування [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк ; за ред. Т. А. Говорушко. – Львів: Магнолія 2006, 2014. – 328 с. – Режим доступу : https://vk.com/doc107372263_361983039.

Три автори

Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Р. Л. Акофф, Д. Магидсон, Г. Д. Эддисон ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. – 265 с.

Бандурка О. М. Податкове право [Електронний ресурс] : навч. посібник / О. М. Бандурка, В. Д. Понікаров, С. М. Попова ; за ред. О. М. Бандурка. – К. : Центр учебової літератури, 2012. – 312 с. – Режим доступу : http://vk.com/doc14417954_186393218?hash=54a79a9a0debcbf28c.

Чотири автори

Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / В. В. Вітвіцький, М. Ф. Кисляченко, І. В. Лобастов, А. А. Нечипорук. – К. : НДІ "Украгропромпродуктивність", 2006. – 106 с. – (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).

Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл. / О. В. Гвоздєв, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. – К. : Вища освіта, 2006. – 478 с. – (ПТО: Професійно-технічна освіта).

Вища математика [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. І. Казановський, А. Г. Африканова, Н. А. Виштакалюк, О. Л. Дрозденко ; за ред. В. І. Казановського. – К. : Аграрна освіта, 2014. – 367 с. - Режим доступу : <http://ru.calameo.com/read/004354320f06fd7eef80f>.

П'ять і більше авторів

Психологія менеджмента / П. К. Власов, А. В. Липницкий, И. М. Лущихина [и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. – 3-е изд. – Х. : Гуманітар. центр, 2007. – 510 с.

Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Кар-

пенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. – К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. – 115 с.

Історія економічних вчень [Електронний ресурс] : підручник / [В.Д. Базилевич, Т. В. Гайдай, Н. І. Гражевська та ін.] ; за ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання, 2004. - 451 с. – Режим доступу : http://vk.com/doc14417954_276047178.

Без автора

Воскресіння мертвих: українська барокова драма : антологія / упоряд. В. О. Шевчук. – К. : Грамота, 2007. – 638 с.

Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця XIX – початку ХХ століття : антологія / упоряд. Л. Таран, О. Лагутенко. – К. : Грані-Т, 2007. – 190 с.

Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : зб. наук. праць / наук. ред. В. Каліущенко. – Чернівці : Рута, 2007. – 310 с.

Від контролю до культури якості: перезавантаження процесів забезпечення якості в українській вищій школі [Електронний ресурс] / за ред. С. Гришко, Т. Добка. – Львів : Компанія Манускрипт, 2014. – 168 с. – Режим доступу : http://dovira.eu/Trust_2.pdf.

Монографії, підручники, навчальні посібники

Жигірь В. Професійна педагогіка : навч. посіб. / В. Жигірь, О. Чернега. – К. : Кондор, 2012. – 336 с.

Козирський В. В. Електропостачання агропромислового комплексу : підруч. / В. В. Козирський, В. В. Каплун, С. М. Волошин. – К. : Аграрна освіта, 2011. – 448 с.

Лимар А. О. Баштанництво України : моногр. / А. О. Лимар, В. А. Лимар. – Миколаїв : МНАУ, 2012. – 372 с.

Напрямки вдосконалення бурякозбиральної техніки [Електронний ресурс] / [Р. Б. Гевко, І. Г. Ткаченко, С. В. Синій та ін.]. — Луцьк : ЛДТУ, 1999. — 168 с. – Режим доступу : <http://elartu.tntu.edu.ua/>

handle/123456789/5601.

Гевко І. Б. Управління процесом розробки і освоєння виробництва нових виробів [Електронний ресурс] : підручник / Б. М. Гевко, І. Б. Гевко. – Тернопіль : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2015. - 200 с. – Режим доступу : <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/16691>.

Методичні рекомендації

Технологія переробки продукції тваринництва : метод. реком. для самост. вивчення дисципліни студ. ф-ту ТВППТ напрям підгот. 6.090102 "ТВППТ" / уклад. Л. О. Стріха, Л. В. Назаренко, О. К. Щвітава. – Миколаїв : МНАУ, 2012. – 39 с.

Генетика з біометрією : робочий зошит для лаб. і самост. занять студ. напряму підготовки 6.090102-"ТВППТ" денної форми навч. / уклад. М. І. Гиль, В. П. Коваленко, І. А. Рудик [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2012. – 155 с.

Інноваційні інгредієнти в технології консервованих продуктів [Електронний ресурс] : методичні вказівки до виконання лабораторних робіт для студентів спеціальності 8.05170107 «Технології зберігання, консервування та переробки плодів і овочів» / уклад. : І. С. Назарко. – Тернопіль : ТНТУ ім. І.Пулюя, 2016. – 40 с. – Режим доступу : <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/17329>.

Багатотомні видання

Історія Національної академії наук України, 1941 -1945 / упоряд. Л. М. Яременко та ін. – К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007. – .- (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 1. – 2007. – 563 с.

Ч. 2. : Додатки – 2007. – 343 с.

Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / сост. И. В. Ковалева, Е. Ю. Рубцова ; ред. В. Л. Иванов. – Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005. – .- (Нормативная база предприятия).

Т. 1. – 2005. – 277 с.

Т. 2. – 2005. – 198 с.

Кучерявенко Н. П. Курс налогового права: Особенная часть. – в 6 т. – Т. 4. : Косвенные налоги / Н. П. Кучерявенко.- Х. : Право, 2007 – 534 с.

Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. – в 2-х ч. – Ч. 1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. – К. : НТУУ "КПІ", 2006. – 125 с.

Матеріали конференцій, з'їздів

Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників "Молодь України і аграрна реформа", Харків, 11-13 жовт. 2000 р. / М-во аграр. політики ; Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. – 167 с.

Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України ; Ін-т статистики, обліку та аудиту. – К. : ICOA, 2002. – 147 с.

Матеріали IX з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. : інформ. бюл. – К. : Асоц. укр. банків, 2000. – 117 с. – (Спец. вип. : 10 років АУБ).

Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. праць / наук. ред. В. І. Моссаковський. – Дніпропетровськ : Навч. кн., 1999. – 215 с.

Ризикологія в економіці та підприємництві : зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України ; Держ податк. адмін. України. – К. : КНЕУ ; Акад. ДПС України, 2001. – 452 с.

Інтеграційні процеси в економіці АПК : матер. Всеукраїнської наук.-практ. конфер., м. Миколаїв, 28-30 вересня 2011 р. / гол. ред. В. С. Шебанін. – Миколаїв : МНАУ, 2011. – 212 с.

Актуальні питання організації навчання іноземних студентів в Україні [Електронний ресурс] : матеріали міжнар. наук.-метод. конф., Тернопіль, 18-20 травня 2016 р. – Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2016. – 244 с. – Режим доступу : <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/16730>.

Тимохін В. В. Реформування міжнародної освіти України [Електронний ресурс] / В. В. Тимохін // Актуальні питання організації навчання іноземних студентів в Україні : матеріали міжнар. наук.-метод. конф., м. Тернопіль, 18-20 травня 2016 р. - Тернопіль, 2016. - С. 31-35. – Режим доступу : <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/16941>.

Препринти

Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Б. А. Шиляев, В. Н. Воеводин. – Х. : ННЦ ХФТИ, 2006. – 19 с. – (Препринт / НАН України, Нац. науч. центр "Харьк. физ.-техн. ин-т" ; ХФТИ 2006-4).

Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / М. І. Панасюк, А. Д. Скорбун, Б. М. Сплошной. – Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. – 7 с. – (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).

Депоновані наукові праці

Разумовский В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. – М., 2002. – 210 с. – Деп. в ИИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.

Словники

Географія : словник-довідник / авт.-уклад. В. Л. Ципін. – Х. : Халімон, 2006. – 175 с.

Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. – К. : Європ. ун-т, 2007. – 57 с.

Українсько-німецький тематичний словник / уклад. Н. Яцко. – К. : Карпенко, 2007. – 219 с.

Європейський Союз : словник-довідник / ред.-упоряд. М. Марченко. – 2-ге вид., оновл. – К. : К.I.C., 2006. – 138 с.

Атласи

Україна : екол.-геогр. атлас / наук. ред. С. С. Куруленко ; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України. – К. : Варта, 2006. – 217 с.

Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах / О. Л. Дроздов, Л. А. Дзяк, В. О. Козлов, В. Д. Маковецький. – 2-ге вид., розшир. та доповн. – Дніпропетровськ : Пороги, 2005. – 218 с.

Куерда Х. Атлас ботаніки / Хоце Куерда ; пер. з ісп. В. Й. Шовкун. – Х. : Ранок, 2005. – 96 с.

Законодавчі та нормативні документи

Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с. – (Бібліотека офіційних видань).

Медична статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотъко. – К. : Медінформ, 2006. – 459 с. – (Нормативні директивні правові документи).

Про зміни та доповнення до Положення про Реєстр платників податку на додану вартість : наказ Міністерства юстиції від 15.12.2004 № 707 / Міністерство юстиції // Пропозиція +Агрокомпас. – 2005. – № 2. – С. 12-15.

Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : постанова Кабінету Міністрів України від 15.12.04 р. № 637 / Кабінет Міністрів України // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2005. – № 5. – С. 29-44.

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 "Зменшення корисності активів" : наказ від 24.12.04 р. №817 / Міністерство юстиції України // Бух. облік і аудит. – 2005. – № 2. – С. 3-6.

Положення про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням від 19.04.2005 № 137 / Національний банк України // Бухгалтерія. – 2005. – № 23. – С. 11-22.

Положення про медичний огляд працівників певних категорій : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.03.94 № 45 / Міністерство охорони здоров'я України // Охорона праці. – 2006. – № 3. – С. 2-9.

Про вибори народних депутатів України : закон України від 25.03.2004 № 1665-IV / Верховна рада України. – К. : Атіка, 2004. – 128 с.

Про сплату орендної плати за землю і земельного податку фізичними особами : лист Держ. податков. адміністр. України від 13.05.05 р. № 9179/7/17-2217 / Державна податкова адміністрація України // Бухгалтерія в с.-г. – 2005. – № 13. – С. 33-35.

Про фіксований сільськогосподарський податок : лист Державної податкової адміністрації України від 23.12.2010 № 28601/7/15-0717ф / Державна податкова адміністрація України // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2011. – № 2. – С. 5-6.

Про встановлення строку переробки алмазної сировини на митній території України : розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 № 176-р / Кабінет Міністрів України // Офіційний вісник України. – № 14. – С. 3-5.

Кодекс адміністративного судочинства України [Електронний ресурс] : кодекс України від 06.07.2005 № 2747-IV ; станом на 05.01.2016. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>. – Дата останнього доступу : 12.11.2016. – Назва з екрану.

Про інформацію [Електронний ресурс] : закон України від 02.10.1992 № 2657-XII ; станом на 06.12.2016. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>. – Дата останнього доступу : 12.11.2016. – Назва з екрану.

Про прийняття за основу проекту Закону України про оцінку впливу на довкілля [Електронний ресурс] : постанова Верховної Ради України від 12.07.2016 № 1449-VIII. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1449-19>. – Дата останнього доступу : 12.11.2016. – Назва з екрану.

Деякі питання Національної ради реформ [Електронний ресурс] : указ Президента України від 24.10.2016 № 471/2016. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/471/2016>. – Дата останнього доступу : 12.11.2016. – Назва з екрану.

Про делегацію України для участі у переговорах щодо підготовки проекту Протоколу про Правила визначення країни походження товарів до Угоди про створення зони вільної торгівлі між державами - учасницями ГУУАМ

[Електронний ресурс] : розпорядження Президента України від 25.09.2015 № 720/2015-рп. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/720/2015-рп>. – Дата останнього доступу : 12.11.2016. – Назва з екрану.

Деякі питання фінансування програм та проектів регіонального розвитку [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 827– Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/827-2016-п>. – Дата останнього доступу : 10.12.2016. – Назва з екрану.

Про внесення змін до вимог до форматів, структури та протоколів, що реалізуються у надійних засобах електронного цифрового підпису [Електронний ресурс] : наказ Міністерства юстиції України від 24.11.2016 № 3354/5/730. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1541-16>. – Дата останнього доступу : 12.11.2016. – Назва з екрану.

Щодо антикорупційного законодавства [Електронний ресурс] : лист Міністерства Юстиції України від 27.09.2013 № 903-0-3-13/11. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0903323-14>. – Дата останнього доступу : 12.11.2016. – Назва з екрану.

Стандарти

Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Покажчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. – [Чинний від 2006-01-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2006. – 231 с. – (Національний стандарт України).

Якість води : словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 – ДСТУ ISO 6107-9:2004. – [Чинний від 2005-04-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2006. – 181 с. – (Національні стандарти України).

Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. – [Чинний від 2007-01-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – 18 с. – (Національний стандарт України).

Каталоги

Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник /

авт.-упоряд. М. Зобків. – Львів : Новий час, 2003. – 160 с.

Університетська книга : осінь, 2003 : каталог. – Суми : Унів. кн., 2003. – 11 с.

Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / И. П. Горницкая, Л. П. Ткачук . – Донецк : Лебедь, 2005. – 228 с.

Бібліографічні покажчики

Куц О. С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. – Львів : Укр. технології, 2007. – 74 с.

Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997-2005 роки : бібліогр. покаж. / уклад. Б. О. Кирись, О. С. Потлань. – Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. – 11 с.

Дисертації

Петров П. П. Активність молодих зірок сонячної маси : дис. ... д-ра фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. – К., 2005. – 276 с.

Автореферати дисертацій

Новосад І. Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування» / І. Я. Новосад. – Тернопіль, 2007. – 20 с.

Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 „Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технологій» / Нгуен Ші Данг. – К., 2007. – 20 с.

Авторські свідоцтва

А. с. 1007970 СССР, МКИ³ В 25 Я 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). – № 3360585/25-08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.

Патенти

Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК⁷ Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / В. И. Чугаева ; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. инт. связи. – № 2000131736/09 ; заявл. 18.12.00 ; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (II ч.).

Частина книги, періодичного, продовжуваного видання

Кіщак І. Т. Теоретичні засади економіко-безпечної діяльності підприємств в умовах інтеграційних процесів / І. Т. Кіщак // Інтеграційні процеси в економіці АПК : матер. Всеукраїнської наук.-практ. конфер., м. Миколаїв, 28-30 вересня 2011 р. / гол. ред. В. С. Шебанін. – Миколаїв : МНАУ, 2011. – С. 5-6.

Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 6. – С. 15-18, 35-38.

Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Т. Гранчак, В. Горовий // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 6. – С. 14-17.

Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов – основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. – 2007. – № 1. – С. 39-61.

Ма Шуїн. Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 5. – С. 12-14.

Регіональні особливості смертності населення України / [Л. А. Чепелевська, Р. О. Моісеєнко, Г. І. Баторшина та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2007. – № 1. – С. 25-29.

Бутенко В. М. Біоекономіка як механізм досягнення цілей сталого розвитку / В. М. Бутенко // Вісник аграрної науки Причорномор'я. - 2016. - Вип. 1 (88). - С. 22-28.

Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова // Банки та банківські системи. – 2007. – № 2. – С. 13-20.

Зеров М. Поетична діяльність Куліша / М. Зеров // Українське письменство XIX ст. Від Куліша до Винниченка : нариси з новітнього українського письменства. – Дрогобич, 2007. – С. 245-291.

Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайтан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности : междунар. науч.-техн. конф., 3-5 окт. 2007 г. : тезисы докл. – Харків, 2007. – С. 33.

Чорний Д. М. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України (кінець XIX-початок XX ст.). – Х., 2007. – Розд. 3. – С. 137-202.

Електронні ресурси

Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III-IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. – 80 Min / 700 MB. – Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. – (Бібліотека студента-медика) – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. – Систем. вимоги : Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000. – Назва з контейнера.

Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. – К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. – (Всеукр. перепис населення, 2001). – Систем. вимоги : Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з титул. екрану.

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : підсумки 10-ї міжнар. конф. «Крим-2003» [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмар'юв, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03kinko.htm>.

Книга з глобальної мережі

Завіновська Г. Т. Економіка праці [Електронний ресурс] : навч. посібник / Г. Т. Завіновська. - К. : КНЕУ, 2000. - 200 с. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : http://www.1p.edu.ua/tc.terminology/TK_Wisnyk_biblopys.htm/. - Дата останнього доступу: 11.11.2011. - Назва з

екрану.

Електронна версія друкованого журналу

Економіка України [Електронний ресурс] : політико-економічний журнал. – 1958. - Київ. – Щомісяця. – Електрон. версія друк. вид. – Режим доступу : http://www.nbuvgov.ua/portal/soc_gum/EkUk/index.html. - Дата останнього доступу: 11.11.2011. - Назва з екрану.

Номер електронного журналу

Актуальні питання біології, екології та хімії [Електронний ресурс] : електронне наукове фахове видання. – 2009. – № 3. – Електрон. журн. – Режим доступу : <http://www.nbuvgov.ua/e-journals/Apbeh/index.html>. - Дата останнього доступу: 11.11.2011. - Назва з екрану.

Веб-сайт

Верховна Рада України [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт / Верховна Рада України ; Управління комп'ютеризованих систем. - К. : Верховна Рада України, 1994. – Веб-сайт. - Режим доступу : <http://www.nbuvgov.ua/home/> - Мова укр., рус., англ. - Дата останнього доступу: 11.11.2011. - Назва з екрану.

Стаття з веб-сайту

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмар'єв, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша. - Електрон. текст. дані. - Режим доступу : <http://www.nbuvgov.ua/articles/2003/03klinko.htm>. - Дата останнього доступу: 11.11.2011. - Назва з екрану.

Стаття з електронної версії журналу

Орлов О.О. Проблеми біогеохімічної міграції радіонуклідів у лісових екосистемах України [Електронний ресурс] / О. О. Орлов // Агроекологічний журнал. – 2011. – № 1. – Режим доступу : http://www.nbuvgov.ua/portal/Chem_Biol/Aezh/2011_1/Orlov.pdf. - Дата останнього доступу: 11.11.2011. - Назва з екрану.

Соціальні мережі

Українська Наукова Інтернет-Спільнота [Електронний ресурс] : соц. мережа. – Львів, 2008– . – Режим доступу : <http://www.naukaonline.org/>. – Дата пе-регляду: 10.06.2016. – Назва з екрану.

Сторінка у соціальній мережі

Бібліотека МНАУ [Електронний ресурс] : офіц. сторінка // ВКонтакте. – Миколаїв, 2012 - . Режим доступу : <https://vk.com/biblmnau>. - Дата останнього доступу : 10.12.2016. – Назва з екрану.

Публікація на сторінці у соціальній мережі

Багато знати – корисно! [Електронний ресурс] // ВКонтакте. Бібліотека МНАУ. – Миколаїв, 2012 – . – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : https://vk.com/biblmnau?w=wall-36947966_115. – Дата публікації : 26.10.2016. – Дата останнього доступу : 10.12.2016. – Назва з екрану.

Дацюк С. Суспільні аспекти власності [Електронний ресурс] / С. Дацюк // Українська правда : блог. – К., 2000 – . Електронні текст. дан. – Режим доступу : <http://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/577f56d8e6419/>. – Дата публікації : 06.06.2014. – Дата останнього доступу : 08.07.2016. – Назва з екрану.

Як прочитувати твіт у науковій статті? [Електронний ресурс] // Пан бібліотекар : блог про бібл. справу та інформ. технології. – Електронні текст. дан. – Режим доступу : http://panbibliotekar.blogspot.com/2013/08/blogpost_6.html. – Дата публікації : 6.08.2013. – Дата останнього доступу : 4.09.2016. – Назва з екрану.

Бондар А. Визначення поняття «Бан» [Електронний ресурс] / А. Бондар [Andrij Bondar] // Facebook. – Електронні текст. дан. – Режим доступу : <https://www.facebook.com/andrij.bondar/posts/10152554206896599>. – – Дата публікації: 18.03.2015. – Дата перегляду: 30.03.2016. – Назва з екрану

Сторінка з Вікіпедії

Ковальчук Галина Іванівна [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електронні текст. дан. – Режим доступу : http://uk.wikipedia.org/wiki/Ковальчук_Галина_Іванівна. – Дата останньої правки : 8.12.2012. – Дата останнього доступу : 12.08.2016. – Назва з екрану.

Відео з Youtube

Посів сої сівалкою СЗТ-3,6 [Електронний ресурс] / Agro Men // YouTube. – Електронні відео дан. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=6WIBC1cp3Fk>. – Дата публікації : 04.05.2015. – Дата останнього доступу : 30.03.2016. – Назва з екрану.

Примітки:

1. Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
1. ОСНОВНІ ВИХІДНІ ВІДОМОСТІ ТЕКСТОВОГО ДОКУМЕНТУ	4
2. ОФОРМЛЕННЯ ОБКЛАДИНКИ ВИДАННЯ	4
3. ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ	7
3.1. Надзаголовкові дані	7
3.2. Позначення авторів видання	8
3.3. Назва видання	8
3.4. Підзаголовкові дані	9
3.5. Вихідні дані	10
4. ОФОРМЛЕННЯ ЗВОРОТУ ТИТУЛЬНОГО АРКУША	11
4.1. Шифр зберігання видання	12
4.2. Макет анатованої каталожної картки (макет картки)	16
4.3. Міжнародний стандартний номер	16
4.4. Знак охорони авторського права	16
5. ОФОРМЛЕННЯ НАДВИПУСКНИХ ТА ВИПУСКНИХ ДАНИХ	17
5.1. Надвипускні дані	17
5.2. Випускні дані	20
6. ВИМОГИ ДО СКОРОЧЕННЯ НАЗВ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ	20
СЛОВНИК ТЕРМІНІВ	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26

ДОДАТКИ	27
ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТОВИХ ДОКУМЕНТІВ ДО ВИДАННЯ.....	28
Додаток 1. Зразок оформлення монографії до видання	29
Додаток 2. Оформлення навчального посібника до видання	33
Додаток 3. Оформлення навчального посібника до видання	37
Додаток 4 . Оформлення курсу лекцій до видання	41
Додаток 5. Оформлення методичних рекомендацій до видання	45
Додаток 6. Оформлення довідника до видання	48
Додаток 7. Оформлення збірника тез доповідей до видання	52
Додаток 8. Оформлення матеріалів конференції до видання	56
ПРИКЛАДИ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ ДОКУМЕНТІВ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	60

Наукове видання

ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТОВОГО ДОКУМЕНТА ДО ВИДАННЯ

Методичні рекомендації

П'яте видання, перероблене і доповнене

Укладачі: **Пустова Ольга Григорівна**
Цокало Олена Олександровна
Ткаченко Діна Віталіївна

Відповідальний за випуск: Д. В. Бабенко,

Редактори: О. Г. Пустова,
                          О. М. Кушнарьова

Комп'ютерний набір: О. Г. Пустова,
    О. О. Цокало

Дизайн і верстка: Д. В. Ткаченко

Формат 60x84/16 Ум.друк. арк. 4,8.

Тираж   прим. Зам. № __

Надруковано у видавничому відділі
 Миколаївського національного аграрного університету
 54020, м. Миколаїв, вул.. Георгія Гонгадзе,9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.